

Č.

Jméno

Adresa školy

Adresa bydliště

Národní institut dětí a mládeže MŠMT, Sámova 3, 101 00 Praha 10

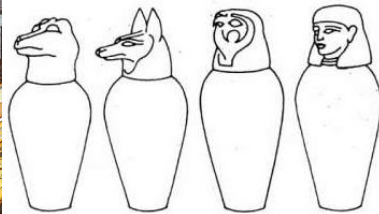
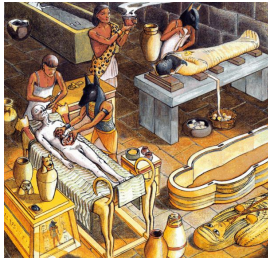
Dějepisná olympiáda

40. ročník – 2010/2011

Zadání úkolů okresního kola – test

Tematické zaměření ročníku: „**Ve zdraví i v nemoci**“ (Od šamana po penicilin)

Úkol č. 1

Popiš podle obrázku průběh balzamování.

1. Který z vnitřních orgánů se v těle nechával? _____
2. Jak se nazývají tyto nádoby a k čemu sloužily? _____
3. Co se muselo s tělem udělat před zabalením do obinadel? Uved' alespoň dvě činnosti: 1. _____
2. _____

3 body

Úkol č. 2

Který bůh byl v Egyptě patronem balzamovačů? _____

1 bod

Úkol č. 3

Napiš jméno řeckého boha spánku. _____

Dnešní medicína označuje stav podobný spánku slovem _____

2 body

Úkol č. 4

Kdo jsem? Doplni o mně i další údaje.

*Jsem A.....s, jsem syn boha Apollóna, jsem bůh
l..... . Dovedl jsem vyléčit všechny nemoci a dokonce
vracet život mrtvým. Jsem zobrazován jako vousatý muž, který se opírá o
ovinutou Tyto symboly obsahuje i znak českých
.....*

5 bodů	
--------	--

Úkol č. 5

Dcera boha lékařství je zosobněním zdraví.

Často byla zobrazována na kašnách jako mladá dívka.

Bohyně se jmenovala _____.

Napiš pojem z oblasti zdravotnictví, který je od jejího jména
odvozen. _____

2 body	
--------	--

Úkol č. 6

Zakroužkuj správnou odpověď.

Lékaři v Římě využívali znalostí Etrusků a Řeků.

ANO – NE

Nejvýznamnějším římským lékařem 2. století n.l. byl Galén.

ANO – NE

Podle Galéna byly srdce, játra a mozek hlavní orgány těla.

ANO – NE

3 body	
--------	--

Úkol č. 7

Doplni do přísahy slova, která v ní chybějí.

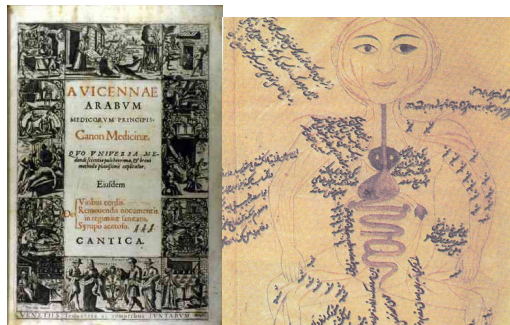
*Přisahám a volám všechny bohy a bohyně za svědky, že budu tuto smlouvu a přísahu dle
svých možností a dle svého svědomí dodržovat. úkony budu konat v zájmu a ve
prospěch, dle svých schopností a svého úsudku. Vystřihám se všeho, co by
bylo ke škodě a co by nebylo správné. Nepodám nikomu, ani kdyby mne o to
kdokoli požádal a nikomu také nebudu radit Cokoli, co při i mimo
svou praxi ve styku s lidmi uvidím a uslyším, co nesmí se sdělit, to zamlčím a uchovám v
tajnosti.*

Podle koho je přísaha pojmenována? _____

Ve které zemi vznikla? _____

7 bodů	
--------	--

Úkol č. 8

Napiš jméno národa, který vytvořil „učebnici“, z níž je tento obrázek? _____

Jak se nazývá lékařský obor o stavbě lidského těla, který mohli budoucí lékaři z této knihy studovat?

Autorem díla je lékař perského původu, který je považován za otce moderní medicíny.

Zakroužkujte jméno autora: *Hárún ar Rašíd; Ibn Síná; Ibn Al-Baithar*

Napiš název díla. _____

Ve kterém století toto dílo vzniklo: _____

5 bodů	
--------	--

Úkol č. 9

Jak řešili lidé ve středověkých městech problém s domácím odpadem?

1 bod	
-------	--

Úkol č. 10

O nemocné se od středověku staraly také církevní řády. Špitály zakládal např.:

řád n _____ r _____

řád m _____ r _____

řád k _____

3 body	
--------	--

Úkol č. 11

Jak se jmenoval český král, který zemřel v pouhých 17 letech na leukémii? _____

Kdo byl po dlouhou dobu „obviňován“ z jeho náhlé smrti? _____

Ve kterém století byla příčina jeho smrti objasněna? _____

3 body	
--------	--

Úkol č. 12

Specializovaným místem pro péči o čistotu těla lidí ve středověku byly lázně, které plnily i jiné funkce. Napiš některé z těchto funkcí (pomohou ti uvedené přesmyčky).

Prováděly se drobné _____ R U R K Ě C H I G I C R O K Y Z Á K

Bradýři _____ a _____ L I I L H O a A L I Ř Í H S T

Lázně byly místem _____

S K Ě Č E N H O L E S P O K Á S E T N Í V Á

Který z českých panovníků měl erb podobný cechu lazebníků? _____

4 body	
--------	--

Úkol č. 13

Dopiš názvy středověkých profesí.

a) Lékaři si zpočátku vyráběli léky sami. Postupně se vytvořila profese lékárníků, čili

_____.

b) O lázně, hygienu a vzhled lidí se starali _____.

c) Zejména na venkově, kde byl nedostatek lékařů, se trháním zubů zabývali

_____.

3 body	
--------	--

Úkol č. 14

Kdy se lékaři takto oblékali?

Co obsahovala maska na obličeji?

Proti čemu měla chránit?

3 body	
--------	--

Úkol č. 15

O jakých nemocích se píše? Napiš jejich názvy.

Tato smrtelná nemoc postihovala obyvatele všech evropských měst. V Praze (koncem 19. st.) ve vodovodu tekla vltavská voda. Lidé si nedali říct a pili ji, omývali si v ní zeleninu, lili ji do mléka apod.

Název nemoci: (t) _____

Nejobávanější a nejzoubnější nemoc středověku se rozšířila ve 14. století z korábů přivážejících zboží z Východu. Ve městech zemřela asi 1/3 obyvatel, někde vymřely celé vesnice.

Název nemoci: _____

Jak byla v tehdejší době nazývána? _____

Úkol č. 16

Jaké léčebné metody jsou znázorněny na obrázcích?

a)

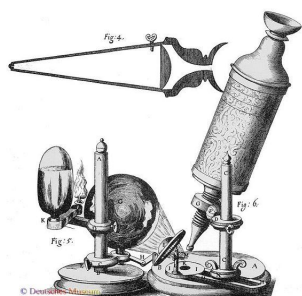

b)

2 body	
--------	--

Úkol č. 17

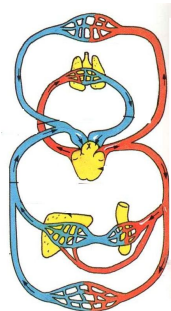
V roce 1665 spatřil světlo světa tento vynález.

Který předmět je tu vyobrazen? _____

Kdo ho sestrojil? _____

2 body	
--------	--

Úkol č. 18

Který objev znázorňuje tento obrázek? _____

Ve kterém století k objevu došlo? _____

Napiš jméno objevitele. _____

3 body	
--------	--

Úkol č. 19

Válečné konflikty moderní doby se vyznačují velkým počtem obětí. Po krvavé bitvě v roce 1859 u Solferina byla založena organizace, která měla za úkol pomáhat zraněným a postiženým válkou.

Napiš název této organizace. _____

Napiš rok založení této organizace. _____

Napiš název státu, jehož vlajka byla předlohou pro znak této organizace. _____

Jaké ocenění získal v roce 1901 její zakladatel Jean Henri Dunant? _____

4 body	
--------	--

Úkol č. 20

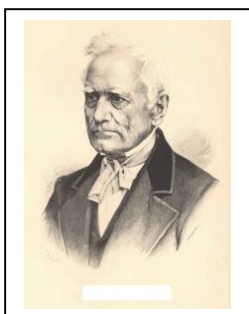
Proti které nemoci bylo poprvé použito očkování? _____

Kdo se o jeho objev zasloužil? _____

Ve kterém století to bylo? _____

3 body	
--------	--

Úkol č. 21

Doplň příjmení významného českého vědce:

J. E. _____

Podtrhni, k čemu se váže jeho objev.

postupy při trepanaci lebky

význam buňky pro stavbu organismů

zákony dědičnosti

2 body	
--------	--

Úkol č. 22

Známý brněnský mnich křížil sazenice _____. Pozoroval například zbarvení květů rostlin a velikost plodů. Pokusy matematicky propočítal a tím zformuloval zákony _____. Napiš, jak se mnich jmenoval. _____

Ve kterém století žil? _____

Která univerzita u nás nese jeho jméno a kde se nachází? _____

semeno		květ	lusk		stonek	
tvář	dělohy	barva	tvář	barva	umístění	velikost
šedý & kulatý	žluté	bílá	plný	žlutý	lusky a květy podél stonku	dlouhý
bílý & svrasklý	zelené	fialová	příškrčený	zelený	koncové lusky, vrcholový květ	krátký
1	2	3	4	5	6	7

5 bodů

Úkol č. 23

Které zdravotní obtíže trápily:

- Bedřicha Smetanu i Ludvíka van Beethovena _____
- Jana Lucemburského i Jana Žižku _____
- císaře Claudia i Vaška z Prodané nevěsty _____

3 body

Úkol č. 24

Ze které knihy je tato ilustrace?

Kdo knihu napsal?

Kdo ji přeložil do češtiny?

Kdo ji u nás jako první vytiskl a vydal?

4 body

Úkol č. 25

Utvoř správné dvojice – k číslu přiřaď správné písmeno.

1. Alexander Fleming		a) hygienické zásady, jak potlačit epidemii horečky omladnic v nemocnicích
2. Robert Koch		b) vakcíny proti sněti slezinné a vzteklině
3. Louis Pasteur		c) penicilin
4. Ignác Filip Semmelweis		d) původce tuberkulózy a cholery

4 body

Úkol č. 26

Při diagnóze vnitřních zranění pomáhá lékařům přístroj, který vysílá očím neviditelné paprsky, jež prochází tělem pacienta a jsou poté zachycovány na fotografickou desku. Tyto paprsky byly nejprve nazvány „paprsky X“, aby posléze dostaly název po svém objeviteli. Napište jméno tohoto muže a rok, kdy byly paprsky objeveny.

objevitel _____

rok _____

2 body	
--------	--

Úkol č. 27

Lékařský výzkum má za úkol pomáhat lidem. Muž na obrázku (1911-1979) je ale příkladem zvrácené formy lékařského bádání, která za sebou nechává mnoho mrtvých obětí. Mezi jeho „pacienty“ se mu říkalo „Anděl smrti“. Napište jeho jméno a tábor, kde nejdéle působil jako „lékař“.

jméno _____

koncentrační tábor _____

2 body	
--------	--

Úkol č. 28

Slavné osobnosti a lázně

Utvoř správné dvojice, tj. zařaď jména osob do tabulky:

Johann Wolfgang Goethe; Metternich,; Petr I.; Vincenz Priessnitz; Marie Curie-Sklodovská

Karlovy Vary	
Mariánské Lázně	
Jeseník	
Kynžvart	
Jáchymov	

5 bodů	
--------	--

Úkol č. 29

... Na dveře jeho ordinace zaklepala prostá Alasanka. Všechny peníze obětovala na cestu. Jejího jediného syna pokousal vzteklý pes. . . . Učenec se po velikém vnitřním zápase rozhodl sérum vyzkoušet. . . .

Napiš jméno a národnost vědce. _____

Ve kterém století se příběh odehrál? _____

Proti které nemoci vědec objevil sérum? _____

Jméno tohoto vědce je obsaženo i ve slově, které označuje snížení počtu mikroorganismů v potravinách zahříváním na teploty pod 100 °C. Jak se tento proces nazývá? _____

Uveď příklad potraviny, která je takto upravována. _____

5 bodů	
--------	--

Úkol č. 30

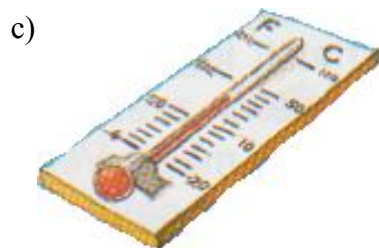
Pozorně si prohlédni obrázky a doplň údaje do grafického přehledu.

r. 1540- použití _____ končetin

r.1593 - G. Galilei – první termoskop čili _____

r. 1718 – Fahrenheit
r. 1730 – Reomirus
r. 1742 - Celsius

→ _____ pro teploměr

3 body	
--------	--

Úkol č. 31

Albert Schweitzer byl významný teolog a lékař.

V roce 1913 se rozhodl odjet do _____, kde z vlastních prostředků vybudoval _____ a financoval i její provoz.

Roku 1952 dostal Nobelovu cenu za _____

3 body	
--------	--

Celkem: 100 bodů